

דו"ח שנת

מוקפים חומת אבן, בשכונה ירושלמית שקטה, מתרפאים 50 חולי צרעת מומחיתם, מצפים ליציאתם מן המוסד אל עולם שיקבלם בעין יפה, לא ידחם כיוצאי־דופן.

חולי צרעת

בערות מושגיו של העולם החיצוני על מהותה של המחלה בימינו, לאחר שהנסן, איש המדע הנורבגי הצליח לגלות את חידק המחלה ולבודדו, הנה אחד המכשולים הרציניים ביותר להשתלטות עליה. מובנה התנייכי של הצרעת, שבזמנו כלל את כל מחלות העור האימויות ביותר, לרבות מחלות המין, שחפת, טפוס, ושאר מחלות ממארות (משך 6000 שנה נחשבו נגועיה כפושעים שיוגם מאסר ומוות) מסמלת היום את בורותו של הצבור, שכתוצאה ממנה, נובע היחס אל חולי הלפרה, הצרעת של המאה העשרים, כאל מנוודים מסכני בריאות הצבור. למעשה הוא משולל כל יסוד. כראייה, מביאה המחסנאית, לבושת החלוק הלבן, את עצמה. אידיאל חייה, זה עשרים שנה, הוא הקרבה עצמית למען אנשים מנוודים, ללא עוול או צידיק. עוד בשנת 1938, כששמשה כעובדת בבית־החולים לחולי לפרה, באחד מפרברי פריז, עתה נסיון גורלי בבשרה, כשרחצה עצמה באמבטייה, מיד לאחר שיצא ממנה חולה צרעת. ומאז ועד היום, באה במגע ישיר עם חולים מהמצב ההתחלתי של המחלה ועד למתקדם ביותר.

בבדיקות הדם השבועיות, מתגלה המחסנאית כאשר בריאה, שטפחה בפני מוחדי הדעה הקדומה את אי־הדיוק, שבדעותיהם על מדת הדבקותה של המחלה. בערותו של הצבור גרמה לחוסר שתוף פעולה מצד החולים בצרעת עם השלטונות. הם הסתירו את מחלתם מרישום ממשלתי, פן תפגענה בהן הדעות הקדומות. בינתים הלך מצבם והחמיר. וכשנסן לבסוף לעזרת הרופא, אחרו את המיעוד. כיום מסקנות הרופאים בבתי החולים על שם הנסן, בכל רחבי העולם, הן שאף שיטת הבידוד שנחשבה עד כה להכרחית, היא בלתי יעילה וחסרת טעם והנטייה הכללית היא לבטול אמצעי הבידוד, ליחס ליברלי אל החולים לסילוק ההרגשה שהם סכנה לחברה.

מאת **אהרון דולב**
צילם **דוד וובינר**

חכר טלביה, נראתה לעינינו שכונת קטמון מוריקה בעציה. מעבר לגבעות העוטרות את הבירה, עמד ארמונו של הנציב־העליון הבריטי לשעבר, מואר בקרני שמש הצהריים. ירדנו במורד אל הבית הישן, המבודד באמצע צדו השמאלי של הכביש. מרחוק נראה כמצודה קטנה, מוקפת חומת אבן סגורה לכל צדדיו. פה ושם בלטו עציניו גבוהים, עוליימים, שנשאו מעל החומה והתנועעו למשב הרוח. בלבנו רחשו דעות קדומות, שנכחו עלינו התרגשות גוברת עם כל צעד נוסף אל עבר שער בית־החולים לחולי צרעת.

עליינו צעד זוג צעיר שירד אתנו במורד הכביש. "הביטי!" אמר הצעיר, כשהוא מצביע לעבר הבית, "כאן גרים המצורעים". הלחלה נסתמנה בעיית על פניה של הצעירה, היא משכה את בן־זוגה לצדו השני של הכביש ובזכרונו עלתה המלה "צרעת", שהחזירה אותנו שנים לאחור, אל ימי בית־הספר, שער התנייך. נצטיירה לעינינו המלה שעוררה חרדה ושאי־נפש למקרא תאורי הדמויות התנייכיות הנגועות בה.

כשעמדנו על סף שער בית־החולים, מהססים, נראתה לעינינו דמותו של איוב נגוע־הצרעת, יבש־העור והמצולק, מקונו על גורלו המר ממות וזורה פחד לכל עבריו. אורנו אומץ ונכנסנו לחצר המוסד. מצדו הימני של מסדרון הבית עלה ריח חריף של תבשיל בשר, מטבח המוסד הגדול נתגלה בדרך למשרד בית־החולים. ליד אחד מסירי הענק עמדה טבחית, עטופה חלוק לבן ובחשה בסיר המרק המהביל. טבח שני קלף ירקות טריים לקצרת סלט.

אשה כבת 40 התקרבה אלינו מקצה המסדרון. "אני המחסנאית", אמרה, "הגברת לסקר, מנהלת המוסד בקשה מכם לחכות לה". מרחוק הבחנו בקבוצת אנשים שהרגישו בנוכחותנו ונרתעו לאחור, עד אשר נעלמו לתוך החצר. המחסנאית הסבירה: החולים שמעו שעתונאים וצלמים עומדים לבקר במוסד. הדבר עורר בהם בהלה.

הישראליות סרבו. למשרד נכנסה אשה בלבן, בת 65, בעלת הדרת פנים, לואייה לסקר שפתחה פרק בדבר ימי הבריאות הארצי